

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRĂȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefranțate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrăgesc.

Nr. 212

Duminică, 27 Septembrie (9) Octombrie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octombrie 1887 st. v., se începe un nou abonament pe trileună Octombrie, Noiembrie și Decembrie la care invităm pe toți onorații amici și prieteni ai foiei noastre.

Prețului abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șese „ 6 „	„ șese „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primită diarul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Brașov, 26 Septembrie 1887.

Ca un trăsnet din senină ne veni următoarea împărțire de la un econom român din Bistrița cu data 6 Octombrie 1887, căci credeam, că afacerea cu brănele tricolore, ce s'au folosit de călușerii români la maiialul din anul trecut al școlilor române din Bistrița, s'a înmormântat deja. Dér éta ce ne scrie Românul nostru din Bistrița:

„Causa cu brănele tricolore dela maiialul nostru încă nu s'a finit. Tabla reg. din Tergu Mureșului a nimicit sentința forului întâiu, făcându că afacerea nu cade în competența tribunalului, și a transpus-o autorităților administrative. Președintele comisiunii administrative Banffy-pașa ca nu cumva se-și perdă ceva din „meritele” sale „patriotice” a ordonat cercetare din nou și căpitanul de poliție Koszegvári asemenea „patriot” și romanofag mare, a luat de nou procesul-verbal și au fasonat toți călușerii dela maiialul!”

„In zilele acestea li s'a și cetit sentința sub Nr. 3328 ex 1887 și anume bravul învățător Teofil G. Grigorescu e judecat la o amendă în bani de 75 fl. v. a. și 10 zile arest, protopopul Silași la 30 fl. amendă în bani, ér ceilalți călușeri la câte o zi arest și 3 fl. amendă.”

„Éta déră, d-le Redactor, cât de liber sintem sub constituțiunea ungară!”

„Ba ce e mai mult, în săptămâna trecută o Româncă a fost desbrăcată de brănel ei românesc de către voinicosul Koszegvári. Încă și mai mult! Acesta a mână doi polițai la biserică românescă ca să desbrace pe toate muierile, cari voru avé brăne naționale românesci. Polițaii și-au căutat însă altceva de lucru, pentru că de împlinea mandatul lui Koszegvári-Timur-Lenk-pașa ar fi fost un scandal ne mai pomenit.”

Îi este greu omului a se stăpâni, când vede atâta barbaria în procederea organelor administrative.

Despotica volnică a celor cari au puterea în mână a adus lucrul acolo, încât nu se mai știe, ce e adă lege și ce e ertat séu nu. Ba pașii întreprinși de către căpitanul poliției în Bistrița ne fac să ne îndoim chiar despre aceea decă mai este ertat cetățenului nemaghiar din acest stat, poreclit constituțional, de a se îmbrăca precum fi e portul și datina strămoșescă.

Decă nu am avé deplina încredere în raportorul nostru și decă n'am ști de ce e capabil să facă fișpanul din Bistrița cu argații lui, am crede că toate câte ni s'au împărțit mai sus sunt o simplă mistificare.

Să cercetăm afacerea mai de aproape.

La maiialul séu mai bine dîș junialul, ce l'au serbat școlarii români din Bistrița în 20 Iunie 1886, s'au prezentat și 13 tineri îmbrăcați în costum național ca călușeri, spre a produce jocul strămoșesc pentru delectarea privitorilor. Acești călușeri în fruntea cărora se afla ca vătaf bravul învățător Grigorescu din Bistrița, purtau toți brăne îndatinate românesci, compuse din colorile roșu-galben-vînăt. Aceste brăne sunt tocmai așa o parte integrantă a costumului național românesc, precum este cravata albă o parte integrantă a costumului bărbătesc de salon, așa că fără de aceste brăne costumul rămâne necompletat și ciungărit.

Polițaii lui Banffy au găsit că aceste brăne ar aduce în primejdie statul ungar, séu mai bine dîș, s'au folosit de ocazie spre a-și arăta din nou iubirea, cu care stau să strivesc nația românescă, și de aceea au fost confiscate, în urma arătării lor, aceste brăne din ordinul procurorului și depuse ca *corpus delicti* la tribunalul din Bistrița.

Sentința tribunalului, care a condamnat pe învățător la 5 zile arest și 20 fl. amendă, pe 3 călușeri la câte 20 fl., și pe ceilalți la câte 10 fl. amendă, a fost apelată la tabla r. din Tergu-Mureșului. Tabla a declarat, că în cazul de față e vorba de o transgresiune contra unei ordinațiuni ministeriale, a căreia judecare cade în competența autorității administrative, ér nu de delictul prevăzut în § 36 alu art. de lege XL din 1879. Nu e dér vorba de o lege, ci numai de o ordonanță.

Paragraful 36 alu numitei legi vorbește numai de întrebuițarea în public a stégurilor séu însemnelor oprite, „fiind că servesc ca manifestare a tendințelor dușmane statului și instituțiilor lui legale.”

În cazul de față însă nu e vorba nici de steag, nici de însemne, căci o parte integrantă a portului național alu unui popor nu poate fi considerată ca un însemn în sensul legii amintite.

Dér chiar să nu fiă așa, este înainte de toate necesar ca, pentru a constata un delict séu o contravențiune, să fiă dovedită réua intențiune a respectivilor.

De o rea intențiune însă nu poate fi vorba în cazul de față, mai întâiu pentru că se tracteză de un costum popular, care până acuma a fost respectat de toate guvernele, chiar și de cel absolutistic austriac; alu doilea pentru că colorile roșu-galben-vînăt nu sunt color streine, ci figurează ca câmpuri în marca Transilvaniei; alu treilea nu pot fi streine, pentru că aceste color au fost folosite până mai ér la toate ocaziunile festive, și chiar de Unguri la alegeri, când au avut nevoie a duce la urnă pe alegătorii români cu steagul român ardelenesc.

Decă brănele călușerilor din Bistrița ar fi nise însemne oprite, atunci ar trebui să se aducă și o lege, că cum se îmbrăce fiecare cetățen, și se vede că aci vrén să aducă lucrurile și pașalelele unguresci din Bistrița, fiind că alergă acum până și după femei ca să le ia brănele, lucru ne mai auditu nici între sêlbaticii Asiei și Atricii.

Decă Românii și Românele demonstrează prin portul și prin brănele lor românesci, atunci această demonstrațiune nu poate privi decât sentimentul lor național, credința cătră limba, datinele și obiceiurile strămoșesci.

Și crede ore polițaiul din Bistrița cu totă haita lui Banffy, că ar fi cu puțință ca prin pedepse în bani și cu arestări să facă pe Românii să-și lapede portul și să îmbrăce nădrăgi strimți unguresci?

Să nșela amar despoții dela Bistrița. Românul nu e Jidov. Și crușimea procederei

contra lui îl va face să țină și mai mult la limba, portul și datinele sale.

Cât pentru judecata polițaiului din Bistrița, pe care cu totă hotărîrea Curții de apel nu-lu credem competent a decide în această afacere, nu găsim destule cuvinte a o califica cum merită. Ajunge a o asemăna cu sentința tribunalului din Bistrița, pentru ca să cunoșcem tendința ei de cea mai crudă și neumană prigonire, contra căreia protestăm cu totă solemnitătea înainteai lunei civilizate!

În memoria lui Iacob Mureșianu.

În cursul zilelor de Sâmbătă până adă, Redactorul „Gazetei Transilvaniei” a mai primit următoarele telegrame și scrisori de condolență:

Alba-Iulia, 21 Septembrie (3 Octombrie).

Consolați-vé, căci tatăl vostru mai trăese luptându în scrierile sale pentru cultura și întărirea Românilor.

Axentie Severu

București, 25 Septembrie (7 Octombrie).

Împărțesc, dimpreună cu toți bunii Români, durerea voastră pentru pierderea neobositului luptător, eminentului patriot și excelentului părinte Iacob Mureșianu.

Numai absența mea din oraș m'a împedat d'a-mi îndeplini datoria de condoleanță cătră familia voastră, în care: munca, românismul, știința și moralitatea sunt ereditare, ca în puține dér clasice familii românesci.

Primesce dér acuma, pré onorabile Domnule Mureșiane, espreșiunea sentimentelor mele de adencă părere de réu pentru această nereparabilă pierdere. Trecutul relațiilor noastre va fi garantul sincerității mele.

Nimenea mai mult decât mine nu a spus și nu va spune cât de mari și prețioase sunt serviciile ce a făcut românismului în genere „Gazeta de Transilvania”, dela 1837 până astăzi neîncetat. Redactorii ei, G. Barițiu și Iacob Mureșianu, prin perseveranța lor, prin suferințele lor, prin veghiările și laborea lor semiseculară pot să serve generațiilor tinere ca cel mai frumos și vrednic de imitat model.

La 1850 Iacob Mureșianu a redicat péna de redactor alu „Gazetei”, pe care lanțurile despotismului o doborise din mâna lui Barițiu.

De astăzi înainte, această grea și multă onorabilă sarcină își revine domniei tale în totă. Voi se dîc că: prevedința își împune datoria ca, pe lângă ceea ce făcea cu atâta zel și tact, la „Gazeta”, să înlocuiesc și pe venerabilul d-tale părinte.

Dumnezeu să te console și să te întărească! Dumnezeu să console și să întărească pré toți ai domniei tale! Dumnezeu să dea, ca după o vieță totu atâtu de lungă și utilă ca a lui Iacob Mureșianu, să ajungă a vedea realizat visul și ajunsă ținta la care mergea el și toți Românii cei mari.

Respectuose salutări

G. Missailu.

Asnières, lângă Paris, 23 Sept. (5 Oct.)

O lacrimă ferbinte depun pe mormântul neprețuitului meu profesor, strălucitului veteran alu românismului Iacob Mureșianu.

Alexandru Ciurcu.

Nușfalău, 19 Septembrie (1 Octombrie).

Vé rog a primi espreșiunea celei mai adencă condolențe pentru pierderea ireparabilă, ce suferiți D-vostre și întréga Națiune română prin mórtea Ilustrului părinte, dascăl naționalist și mecenat Iacob Mureșianu.

Ioan Bcteanu
Preot român.

Gräfenberg (Silesia), 24 Septembrie (6 Oct.)

Ca totu Românul de inimă simțesc și eu pierderea iubitului vostru părinte, a neobositului

muncitoru pentru totu ce a fostu bunu, frumosu și românescu. Primiți sincerile mele condolențe.
Dr. Hosanu.

Piatra, 23 Septemvre (5 Octomvre)
Primiți condolențele mele. Augustinu.

Bêrladû, 24 Septemvre (6 Octomvre).

Trămitu sincere condolențe respectabilei familii Mureșianu pentru ireparabila perdere a marelui Românu și anteluptătoru alu culturii naționale Iacobu Mureșianu, a căru memorie eternu vieză neștersă în inimile Românilorû.

Stefanu Neagoe, profesor.

Galați, 22 Septemvre (4 Octomvre.)

Impărtașimû durerea cauzată de decederea părintelui vostru, marele și vecinicu neuitatulu Iacobu Mureșianu.

Alexandru, Pulcheria,
Aurelu, Radu.

Teaca, 24 Septemvre (6 Octomvre).

Români din Teaca și giurû participă la adenculu doliu și la perderea ce a suferitû românismulu prin rēposarea tatălu vostru Iacobu Mureșianu. Primiți sincerile noastre condolențe.

Gregoriu Viteazulu.

Oena Deșului, 21 Septemvre (3 Octomvre).

Primiți condolențele mele pentru marea perdere a părintelui vostru și a neuitatulu nostru învătătoru.

Mafeiu Popu, preot.

Slavii din Austria.

Slavii din Austria, dice „Neue freie Presse“, facu pe și ce merge totu mai multe pretențiunî din punctu de vedere naționalu și chiar eclesiasticu.

Incătu pentru pretențiunile naționale, ei ceru astăđi se li se înființeze și în Lubitania o universitate slavonă, ér în ceea ce privesce cestiunea eclesiastică, după cum află „Ruskikurier“ din Moscva, leaderulu Cehiloru, dr. Rieger, s'ar fi esprimatû într'una din țile cătră corespondentulu menționatulu țiaru rusu în modulû următoru:

„Indată ce așu isbuti se găsescu unu *modus vivendi* spre a pune unu capetu rēboiului dintre Slavii și Germani, mi-așu îndrepta totă activitatea mea ca biserica catolică cehă se stea în același raportu cu Roma, cum stau greco-catolicii, între carî suntû și Rușii-Uniți, și adecă se se *introducă ritulu bisericii orientale* cu limba veche slavonă ca limbă oficială eclesiastică și ca preoții Cehi se se pôtă căsători și se fiă părinți de familie“.

Corespondentulu observandû că poporul Cehu ținendû multu la ritulu latinu de astăđi, prin acestă reformă s'ar putea provoca o mare desbinare, dr. Rieger a răspunsu:

„Nu me temu. Poporul va îmbrățișa cu bucuria ritulu orientalu cu limba slavonă, căci acestă reformă religioasă ar înălța forțe multu și nivelulu de cultură alu poporulu Cehu.“

„Liturgia slavă ar reimprespeta la poporû spiritulu slavu, care a suferitû multu sub influența culturii apusene, ér deshințarea celbiatului ar constitui unu factoru principalu pentru aventulu națiunii cehe, oferindu-i mai multe elemente de cultură“.

Din afară.

Oficioasă „Gazeta Germaniei de Nord“ constată, că visita d-lui Crispi stabilește acordulu depinû a celoru doiu omeni de statû, Bismarck și

Crispi, în firma rezoluțiune de a menține pacea, de acordû cu Austria, pentru a evita pe cătu se pôte unu rēboiu europenû și a se apera în comunu, în casu de nevoiă. Acestă sarcină — dice organulu oficialu alu cancelarulu germanu — nu este subordonată nici unei cestiuni de amēnunte pendinte, dér ea este rezultatulu intereselorû generale ale celoru douē popore, cari, după stabilirea unităței lorû naționale, voiescu se se devoteze îngrijirilorû bunurilorû dobândite.

Indată după întrevederea ministrulu italianu Crispi cu cancelarulu germanu Bismarck, vine din Roma scirea telegrafică, că în Obok se adună oficeri de Kazaci, pentru ca de acolo se mērgă în Abisinia. Precum se vede, Rusia caută se și rēsbune pe Italia pentru alianța ei cu Germania și cu Austro-Ungaria, dândû ajutoru Abissiniei contra Italiei. Se scie că Italia se pregătesce se pedepsescă pe Abissinienii pentru perderile ce le-au pricinuitû Italianilorû în sudulu Egiptului. Pentru începerea acțiunii contra Abissinienilorû Italia pregătesce unu corpû de vr'o 30,000 de omeni. Peste vr'o 14 țile corpulu africanu va fi formatu gata în Neapole.

Articululu organulu bismarckianu a produsu cea mai mare și mai plăcută senzațiune, hându-se dreptu mărturiă că *alianța triplă germano-austro-italiană, în casu de rēboiu e obligatōre necondiționată pentru tōte trei statele.* Tōte temerile de Francia și de Rusia au dispărutû, dice o telegramă din Berlinu. Acum se spune pe față, că întrevederea neimplinită a celoru doi împērați în Stettin stă în legătură cu călătoriu lui Crispi. Incordarea germano-rusă se fi fostu deja așa de mare, încătu Bismarck a trebuitu se lucreze repede. În Parisu e temere, dice „Kreuzzeitung“, că la acestă alianță s'a alăturatû și Anglia. Așa că Francia și Rusia ar sta în fața unei alianțe caduple. De altmintețlea „Daily Telegraph“ dice că Anglia pôte sprijini moralicesce acestă combinațiune, dér din prinjû de vedere militarû nu pôte intra în nici o alianță. Anglia trebe se se apere ea însași, și nu va ataca pe nimenea decă conflictulu nu o va atinge nemijlocitû.

SCRILE ȚILEI.

Foia bugetară „Kolozsvar“ a încremenitû când a aflatû că averea reuniunii pentru fondû de teatru românû e de 44.700 fl. 44 cr. Nu' intră în capû că aceeași societate română, care a creatu deja o mare avere pentru „reuniunea de cultură valahă“, care în Sibiu a întemeiatu o școlă superiōră „valahă“ de fete, posedē acum și o jumătate de sută de mii pentru unu teatru deosebitû. — Are dreptate „Kolozsvar“ se nu-i intru în capû acestă, și ne miramû și noi, cum amû mai pututû aduna atata, după ce storți până la mēduvâ suntemû de executorii de dare ai guvernulu și ai Culturegyletulu? Dér bunu e Dumnețeu!

Corespondentulu militarû alu țiarulu englesu „Times“, în raportulu său despre manevrele dela Deva, dice că afară de Tirolezi, Ungurii suntû „cei mai frumoși soldați“, cari cu pușca Manlicher în mână vorû fi forțe formidabili. Corespondentulu englesu se înșelă, decă crede, că ostașii cari au manevratû la Deva au fostu Unguri. Acei frumoși și formidabili soldați au fostu în

majoritate preponderantă Români. Cum nu s'a găsitû în rândurile oficerilorû nici unu Român, care se-i comunice Englesulu acestă? Are dreptate însă corespondentulu se speru, că acestî irumosi și formidabili ostașii vorû fi dați, în casu de rēboiu cu Rusia, pe mâna unorû comandanți ca Mack (bătutû la Ulm) ori ca Gyulai (Unguru bătutû la Magenta), ori chiar Benedek (Unguru bătutû la Königgrätz.)

—x—

După cum scrie foia ungerescă „P. N.“, scrisōrea țipspanului Tallian, despre care făcuramû amintire în numărulu de eri, se arată a fi autentică. Ministrulu de interne a pornitû deja cercetare disciplinară ca se afle cum a ajunsu în publicitate acea scrisōre. De asemenea contele Széchenyi Aladar s'a dusu la Kaposvar, ca se afle prin ce împrejurări a ajunsu scrisōrea la cunoștința publică. — „Cinstită“ atacere!

—x—

„Kolozsvar“ scrie, că în 1 Octomvre n. c. la orele 10^{1/2}, unu Valachû necunoscutu a săritû asupra executorulu r. dela judecătoria din Năsēudû, strigandû în gura mare, că nu se va odihni până nu lă va omori. Executorulu se refugiu în curtea unei case: necunoscutulu vol se se arunce asupra lui, dér unu sergentu de gendarmî alergă repede intru ajutoru și mântui pe executoru.

—x—

În luna lui Septemvre s'au datû din comitatulu Treiscaunelorû 203 pașaporte pe câte unu anû și 15 certificate pe câte 15 țile. În comitatulu acesta se află cu totul 9777 de orfanî. În darea directă au încursu pe luna lui Septemvre 53.084 fl. 1 cr., mai multu cu 950 fl. 63^{1/2} cr. ca în Septemvre anulû trecutû; în darea militară au încursu 2411 fl., mai puținû cu 169 fl. 75 cr. ca în Septemvre anulû trecutû.

—x—

Batalionulu 3 din Regimentulu 31 de infanteriă a plecatû din Sibiu în Bosnia unde va sta în garnisonu în Foca.

—x—

Academia Română a uitatû a trimite o adresă de condolență la Blașiu când murise unulu din cei mai eminenti membrii ai ei, Timoteiu Cipariu, scrie „Bistrița“ din Bucuresci. Membrii Academiei voiescu se repare acestă erōre. D. Manliu a propusû încheierea unui procesu verbalu cu următorulu cuprinsû: „Academia își arată adēnca ei părere de rēu că n'a fostu reprezentată la înmormēntarea lui Cipariu din cauza lipsei în concediu a membrilorû săi, și nici n'a pututû celû puținû se transmite familiei prin scrisu mahnirea ce a simțitû prin acestă perdere.“

—x—

Intregû magistratulû cu primarulû cu totû din Bekes-Gyula a fostu suspendatû din oficiu, din cauza volnicilorû administrative. Așa între altele se dice, că de curēndu căpitanulu poliției puse de se arestă la țergu unu omu cinstitû, ca cum ar fi fostu unu individû periculosu. Arestatulû stētû câteva țile închisû, până ce în urma intervenirei judeului instructoru gendarmii au cerutû dela poliția liberarea lui. Poliția refuzandû, gendarmii l'au liberatû cu forța. Judele instructoru a descoperitû că arestarea a ordonatû o căpitanulu poliției din cauză că acelû omu avea date compromițōre contra șefulu poliției și contra mai multorû funcționarî orășenești.

—x—

Statutele reuniunii femeilorû române din comitatulu Huniădōra au fostu aprobate de ministeru.

—x—

FOILETONU.

APĒRAREA TRANSILVANIEI

contra
ROMÂNIEI ALIATĂ CU RUSIA.
(Urmare.)

În casulû alu 2-lea. Impingerea inamiculu spre *Trei-Scaune*. Aripa dreptă a grosulu românû va demonstra energicu pentru a sili pe apărătoru a-și concentra forțele în direcțiune falsă. Ataculu principalu se va esecuta de cătră aripa stângă a grosulu românû, de aceea și colōna dela Rucărû-Branû, cu tōtă inferioritatea comunicațiunii de acolo, este compusă așa tare și mai pôte fi întărită din centru (3 diviziî) în modû considerabilu după ce va fi trecutû valulu munțilorû. Corpulu I. străbătutû la Sibiu ține meru contactulu cu inamiculu în retragere, asigură teritorulu ocupatû și se pune prin Făgărașu în legătură cu grosulu principalu dela Brașovû. Atitudinea sa ulterioară va depinde dela direcțiunea de retragere a grosulu austro ungaru, precum și dela gradulu de putere a grupeî secundare inamice ce i-a statû în potrivă și pe care a respins'o.

Ca principiu trebe stabilitu aci, că acestû corpû de armată (1-lu român) se nu se amăgescă de locu de posibilitatea unei acțiuni asupra grosulu austro ungaru.

din contră se caute a fi totdeuna în stare a susține, cu tōtă taria, propria grupă principală (grosulu românû) în momentele decisive. Se profite de linia interioară (mijlociă) dintre grosulu și grupa secundară inamică, fără a se lăsa se fiă sedusû de o retragere excentrică a acestia din urmă, apucandû într'o direcțiă greșită.

Mēsurile ce trebe luate de apărătoru pentru a împedeca deșubarea din munți a armatei române.

Fortificarea trecētoțelorû; apĒrarea lorû tenace, țintuirea adversarulu cătu se pôte mai multu timpû în strimțorile munțilorû și acestă în scopu de a menține respândirea primitivă a forțelorû sale seu mai bine țisû în scopulu izolărei colōnelorû sale, distribuțiunea cătu se pôte de economică a propriilorû forțe, întrucât de o importanță secundară, ofensiva energică cu forțe concentrate contra colōnelorû pornite în direcțiunile mai amenințătōre.

În casulû I. Pentru apĒrarea frontulu de Estû suntû chemate, în prima linia, glōtele sēcuesci. I Brigadă de honveți cu 2—3 Escadrōne și 2 Baterii (de 9 cm.) va fi detașată la *Chezdî-Oșorheiu* spre a da o rezistență mai eficace glōțelorû sēcuesci în apĒrarea frontulu de Estû.

Chezdî Oșorheiu se va ține cu ori-ce prețû; colōna română eșindă din strimțōrea Oituzulu va fi preintem-

pinată, pe cătu se pôte, în modû ofensivû; înaintarea colōnelorû inamice deșubate din strimțorile *Uzulu* și *Ghimeșulu* va fi întărită de cătră glōtele sēcuesci. *St. Georgiu* este importantu, pentru-că retragerea eventuală a trupelorû de apĒrare dela *Estû* spre grosulu lor ar deveni problematică, decă o colōnă română ar ocupa acestû orașu. Ca principiu, de care trebe se fiă condusă acestă Brigadă, este ca ea se împedeca pe Românii a se introduce între ea și grosulu apărătorulu.

Grosulu principalu alu apărătorulu va sta în preajma *Brașovulu*. În fortificațiunile ce închidû trecētoțele: *Vama Buzēului* (fața Cheii Crasna), *Tabla bușii* (*Vêrfulu lui Craiu*) *Șanțulu vechiu* (*Predeluțu-Bratocza*) și va impinge celû puținû câte unu Batalionu spre a susține detașamentele glōțelorû de acolo și acestă indată ce trupele române se vorû arêta în aceste puncte, atașandû se acelui Batalionu și numărulu necesarû de ordonanțe călări și pe cătu se va putē și câte 1 Bateria de munte. Unu detașamentu de cavaleriă (2 Escadrōne) postatû în *Prejmeru* va întreține legătura cu detașamentele din strimțorile munțilorû, precum și cu grupa dela *Chezdî-Oșorheiu* eclerandû și spre *St. Georgiu*.

La *Sudû-Estû* de Brașovû pe șoseaua *Predeluțu* 1 Brigadă de Honveți cu unu Escadrōnû și 2 Baterii (de 9 cmtr.) va împedeca deșubarea Românilorû din strimțōrea *Timișulu*, care trebe se fiă bine fortificată.

Luni in 28 Septembrie (10 Octombrie) și în zilele de lucru următoare reprezentanța orașului Brașov va ține adunare generală extraordinară, în care va debata preliminarul veniturilor și cheltuielilor comunei orașenești Brașov pentru anul 1888.

—x—

Reprezentanța orașului Fiume n'a vrut să trimetă nici un delegat ca să asiste la desvârșirea monumentului lui Deak în Pesta. Ungurii sunt cătrăniți focu.

—x—

În *Slănicu* locuitorii au omorât cu ciomegele 1 bou al lui Martin Schieb, și câte o vacă a lui Dumitru Crețu și Todoru Popa, și apoi le au îngropat. Precum se spune vitele fuseseră mușcate de un câine turbat și turbaseră și ele.

—x—

În *Veneția inferioară* un incendiu a pricinuit o pagubă de 596 fl.

—x—

Pentru serviciile aduse maghiarismului ministrul Trefort a mai „răsplătit” pe preoții gr. or. Ignat Cericăanu din Chitid și Neculae Popa din Porcra cu câte 50 fl., Gavrilă Curianu din Abrud cu 30 fl. — Voră fi ținuți minte!

—x—

Cum va fi ajuns Ioan Stoica în Hazleton, Pa., nu scimă [destul că „Pester Lloyd” profită de ocaziune a spune că e Ungur. Lucrul stă așa: Italianii lucrătorii învinovățiră pe lucrătorii emigrați acolo din Ungaria, Ardeal etc. că țin ascunsă o fată italiană, ceea ce aceștia contestă cu hotărâre. Încăerându-se unii cu alții, Ungurii Ioan Stoica și un Italian fură răniți de moarte, er alți mulți ușor. — De când jupănilor Românul Stoica e Ungur? Înțelegem să spunem așa ceva despre Jidovi!

—x—

În *Almașu-mare* din comitatul Huniádora s'au introdus nisce hoți în biserica gr. cat. și au furat diferite obiecte din altar și necesare serviciului divin.

—x—

„Liberalul” din Iași spune că judecătorii englesi ai tribunalului din London, d-nii Whitting, Lané, Buckey, Robert, Aurtur și Wieglet au sosit în Iași, venind din Paris, spre a lua interogatoriul mai multor marturi cu domiciliul în localitate și de ale căror mărturie este absolută nevoia în procesul comercial ce se tratăză actualmente înaintea instanțelor judecătorești englese din Londra și despre care am comunicat ieri la „Diverse” sub titlul „Justiția engleză în Iași”. Legislația engleză nu permite ascultarea martorilor prin comisiă rogatoriă, și când martorii nu pot fi aduși, din diferite cauze, înaintea justiției, judecătorii trebuie să se transporte în persoană spre a le lua depozitiile.

—x—

Excursiune la Brașov și la București. Biroul orașenesc din Brașov al căilor ferate aranjează din toate stațiunile mai mari ale Transilvaniei, pentru ziua de 14 și 15 l. c. st. n. o *excursiune la Brașov și de aci la 16 c. la capitala României (București)*. Pentru ambele excursiuni se eliberează bilete pentru dus și întors cu cele mai reduse prețuri, în care se cuprind deja complectă găzduire și încartirarea. Rămânerea în București e socotită pentru 2 zile. La întorcere din București călătoria poate fi întreruptă la *Sinaia* pentru vizitarea acestei admirabile poziții a naturii. Programul complect îl vom împărtăși cetitorilor noștri în unul din numerile viitoare. Prețul călătoriei dela Brașov la București și retur (cu o durată valabilă de 10

zile pentru întorcere) e împreună cu complectă găzduire și încartirare în București: Clasa II-a fl. 23, Clasa III-a fl. 19.

Raport polițienesc. Alaltaeri după amăzi a fost găsit mort măcelarul de aci Eduard Scherg pe șoseua Sănpetruului, dincolo de podul Timișului. Nenorocitul, încă în flăcarea etății, își luase viața cu un revolver.

Alaltaeri s'era, comerciantul din suburbiul Scheiu Iosif Schaesser fu atacat de un diler, precum țice, în mijlocul drumului. Din împrejurarea însă, că dilerul era așa de beat, încât nici nu scia în ce parte a orașului se găsea, se pare eschisă intențiunea unei jefuiri. Dilerul s'a treșit în secța polițienescă din Scheiu.

Excursiune la Sinaia și București. Sâmbătă în 16 Octombrie a. c. va circula un tren separat dela Brașov la Sinaia și retur, cu prețurile cele mai reduse. Plecarea din Brașov 5 ore 20 minute dimineața. Sosirea în Brașov 10 ore s'era. Prețul biletelor de călătorie cu o valabilitate de două zile sunt: clasa a II. fl. 2.70, clasa a III-a fl. 2.10. În legătură cu această excursiune la Sinaia va circula și un tren de plăcere dela Brașov la București și retur. Prețurile cele mai reduse a biletelor cu o valabilitate de 10 zile pentru dus și întors (dela Brașov la București și retur) sunt, împreună cu complectă găzduire și încartirare conform programului (în hotelurile de rangul I-ii) următoarele: Clasa II-a fl. 23. Clasa III-a fl. 19. Plecarea din Brașov are loc Duminică în 16 Octombrie a. c. 5 ore 20 min. dimineața cu trenul separat. Sosirea la București Duminică înainte de prânz. Șederea la București este socotită conform programului pentru 2 zile, totuși, biletele pentru București având o valabilitate de 10 zile, poate or și cine a prelungi șederea pentru acest interval. Participanții trenului de plăcere la București având permisiunea a întrerupe călătoria odată la întorcere, pot profita de această ocaziune, vizitând admirabila Sinaia, reședința de vară a Suveranilor Români. Ambele aceste excursiuni vor fi însoțite de arangiatori deosebiți, cari vor purta grijă de comoditatea pasagerilor, și de exacta realizare a programului. Drept aceea, onorabili participanți sunt rugați ca cu orice dorință să bine-voiască a se adresa la arangeurul respectiv. *Inscrieri* pentru participarea la una din aceste excursiuni se primesc la biroul orașenesc al căilor ferate ungare (Strada vamei Nr. 10; intrarea prin poartă) numai până Joi în 13 Octombrie a. c. ora 12 p. m. Brașov, în Octombrie 1887.

Biroul orașenesc al căilor ferate ungare.

Câmpeni, 23 Septembrie 1887 v.

Mulțămii publică. Cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Abrudului, ținută în Câmpeni la 8 Septembrie st. v. arangindu-se o producțiune literară din partea unor membri ai menționatei reuniuni în folosul „înființării fondului pentru procurarea de cărți școlare elevilor săraci și premiarea celor diligenți dela școlile române din Câmpeni”, au contribuit următorii Domni: Mihail Andreica 2 fl., Duduc Gábor 1 fl., Szikszai D. 60 cr., Seifert I. 40 cr., Dr. Basiliu Preda 1 fl., Francisc Almășan 2 fl. 20 cr., Kovács Gyárfas 70 cr., Kovács Lajos 1 fl. Kovács Pál 60 cr.; Ioan Cristea 1 fl. 80 cr., G. Morariu 1 fl. 50 cr., G. Crandea adv. 2 fl., Demény E. 60 cr., Iuliu Poruțiu 1 fl., G. Decianu 1 fl., I. Vlăssa 60 cr., Stary R. 2 fl. 10 cr., B. Chirtop 1 fl. 80 cr., P. Aiudenu 60 cr., H. Binder 90 cr., S. Ioanette 40 cr., T. C. Gerasim 1 fl., 20 cr., Schnorer K. 40 cr., I.

Motora 90 cr., C. Coțigeli 30 cr., M. Contes 1 fl., Böeck M. 30 cr., G. Lăpușanu 1 fl. 20 cr. Suma totală 29 fl. 10 cr., din care subtrăgându-se speșele de 10 fl. 7. cr. rezultă un venit curat de 19 fl. 3 cr. v. a.

Primescă d'eri toți marimonioșii contribuții și pe această cale cea mai profundă mulțămii din parte-ne.

La însărcinarea comitetului arangiatoru:

Nicolau Corcheșiu,
învățător rom. gr. or.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

LONDRA, 8 Octombrie. — Guvernul britanic a propus să se trimetă corăbii la Maroco, pentru ca să protégă pe conaționali. Se crede că Sultanul e mort.

CONSTANTINOPOL, 8 Octombrie. — Rusia cere un termen de șese luni pentru lucrarea locșitorului princiaru rus în Bulgaria.

PARISU, 8 Octombrie. — Ambasadorul germanu Munster a decretat, că guvernul germanu se ține moralicesce obligat să repare paguba pricinuită de agenți germani și a hotărât să asigure sôrtea principalei jertfe a incidentului dela granița, pentru care scopu contele Munster predece 50,000 mărci.

DIVERSE.

Insemnătatea turnurei. — Turnura însemneză în jurisprudență: exagerarea stărei reale a lucrului; în medicină: un simptom de perturbațiune a funcțiunei motorice; în teologie: o diformare neiertată (cu păcat) a corpului uman; în filosofie: ființa negativă la ființa pozitivă; în filologie: o sufixă streină la o tulpină indigenă; în istorie: o escrescență în a doua jumătate a secolului al 19-lea; în fizică: o deplasare (mutare) nenaturală a punctului de gravitate; în arhitectură: o decorațiune pusă la loc nepotrivit; în estetică: un semn caracteristic al sensului alterat al frumșetii; în comerț: o amăgire a publicului prin mijloce artificiale; în general o absurditate înfloritore.

Hoțu păcălit. — „Unirea” din București scrie: Zilele trecute, d. B., cancelarul unei legațiuni din Capitală, a reclamat poliției Capitalei, că de cătră unu servitoru i s'a furat suma de lei 10,000. D. B. primise de curând această sumă în bilete de bancă, pe care le pusese într'unu sertaru. După câteva zile observă că plicul nu mai e la locu-i, reclamă la poliție și declară că bănuiesce pe unu servitoru, care dispăruse. D. prefectu al poliției, transportându-se la fața locului, fu o surprindere; căci d-sa deschidându sertarul și cercetându-l, se găsi plicul cu banii. Surprinderea pentru stăpănu, fu plăcută, ca și pentru prefectu poliției. Stăpănu însă abia atunci constată că lipsea din sertaru o casetă. Furtu deci era. Cerându-se stăpănului informațiuni asupra servitorului dispărut, d'nsul declară ca acel individ îi spusese că fusese servitoru la principele de Battenberg și că fusese adus de unu altu servitoru țiganu pe care-l înlocuise. Acestu din urmă, fiindu luat cu conșiența dela poliție, a putut fi găsit și a dat informațiuni asupra înlocuitorului său. Astfel poliția s'a pus pe urmele furului. A doua zi, d. B. a primit din Giurgiu o scrisore, în care era testamentul său și câteva alte hârtii ce i se furaseră. Furul, adevă servitorul de care vorbim, era bulgar și își luase sborul spre patriă cu caseta, despre conținutul căreia la rându-i avut'a și elu desilusiune. S'a constatat că elu nu fusese în serviciul prințului Battenberg.

Rectificare. — În Nr. de ieri alu fôiei noastre, pag. 2, colona 2, șirul 3 de jos, la soirea referitoare la d-lu Duca, se setescă: a trecut din armata română... în armata bulgară.

Editoru și redactoru responsabilu: Dr. Aurel Maresiahu.

Forța principală (grosul) cu trei Brigade, 5—6 Escadrone 2 Diviziune de artilerie (de 9 cmtr.) și cu artileria de corp (numai 4 Baterii de 9 cmtr. și 2 de 8 cmtr.) va sta în ținutul *Râjnovu-Cristianu-Vulcanu*, având ca rezervă principală Brigada 4 la *Ghimbaru* și stând astfel gata a preîntemina colonele române ce vor străbate pe la *Rucăr-Branu*, precum și cele ce vor pătrunde dela *Bușteni* la *Râjnovu*. La Branu (detasamentele avansate la fruntaria) vor fi în cea mai mare parte glotele *săcuesci*.

Gruparea acăsta, a trupelor *Austro-Ungare*, va ave de scop să impedece ca apărătorul să fiă abătut de pe șoseua din Valea Oltului și în decursul evenimentelor și de pe cea din Valea *Târnavei mari* de cătră colona secundară română (Corpul alu 4-lea) ce va veni din ținutul *Trei-Scanelor*.

Pentru cazul alu 2-lea. Dispoziția forțelor rămâne aceeași, cu deosebirea numai, că grapa secundară (de același efectiv) în loc de *Chezd-Oșorheiu* va fi postată la *Sibiu* ca să apere trecătorela dela *Turnul roșu*.

Retragerea eventuală a acestei grupe se va face în valea *Târnavei mari*, în direcția *Mediașului*, seu exconștrict, spre *Alba-Iulia*, pentru ca să atragă pe inamicu spre densa, depărtându-l în modul acesta de grosul seu principal.

Influența unei tabere întărite în stilu permanentu la Sibiu asupra apărării Transilvaniei contra României.

O taberă întărită în stilu permanentu, la *Sibiu*, ar pute corespunde problemelor următoare:

1. Să apere șesul fertilu alu *Sibiului* contra unei colone române, ce ar pute forța trecerea *Turnului-roșu* cu toate întărirea ce s'ar construi acolo, acoperind în același timp și flancul dreptu seu, mai bine d'is, spatele grosului de apărare așezat în valea *Târnavei-mari* seu în preajma *Brașovului*.

2. Să serve ca Reduțu Corpului de armată *Austro-Ungaru* destinat să apere *Transilvania* și anume în cazul, când acel corp n'ar pute impedece invasiunea română pe la *Brașov* și nici nu s'ar mai pute menține în valea *Târnavei-mari*: să-i înlesnescă ași aduna răspândirile și rauforturile (întăririle) din valea *Mureșului* (mai ales din și prin *Alba-Iulia* din Ungaria) restabilindu-se astfel ca să potă relua ofensiva.

3. În unire cu tabera întărită provisoriu (Place du moment) ce s'ar construi la *Târgul-Mureșului*; tabera dela *Sibiu* să amenințe în modu efectiv linia de retragere a grosului român înaintat în valea *Târnavei mari* până în ținutul *Sighisorei-Mediașului*; prin urmare să luă oprăscă în valea *Târnavei mari* și să-l condamne aci la o inacțiune până va fi căduț *Târgul Mureșului*, care altfelu îi amenință așa multu linia de

operațiune, seu să-l atragă asuprași (pe grosul inamicu) silindu-l în același timp ași răspândi forțele prin detașări însemnate spre *Târgul-Mureșului* și în totu cazul să-l impedece în modul acesta a debușa în valea *Mureșului* și a înainta asupra *Alba-Iuliei*. Acestu din urmă problemă — bine înțeles — ar pute-o rezolva tabera întărită dela *Sibiu* numai atunci, când grosul apărătorului *Transilvaniei* s'ar afla într'ensa (în tabera dela *Sibiu*).

Avantajele, cari în cazul 1-ii le oferă o taberă întărită, față cu fortificațiile obișnuite de închiderea *Turnului roșu* sunt inapreciable chiaru atunci, când tabera dela *Sibiu* ar fi ocupată numai cu o grupă mică de trupe d. e. o Brigadă. Acele avantaje devin uimitore îndată ce ne vom da seama de toate întemplările ce se pot ivi în decursul evenimentelor și anume:

a) Grosul armatei române, care a străbătut victorios la *Brașov*, siguru că va detașa o colona pe șoseua *Brașov-Sibiu* ca să atace spatele apărătorului dela *Turnul roșu* seu celu puțin, ca să-l ia între două focuri și cu modul acesta să faciliteze torțarea trecătorei *Turnului roșu* colonei sale secundare, venite dinspre *Râmnicu*.

(Va urma)

Cursul la bursa de Viena
din 7 Octombrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	99.40	Bonuri croato-slavone	104.25
Rentă de hârtie 5%	86.25	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	—
Imprumutul căilor ferate ungare	149.50	Imprumutul cu premiu ungh.	123.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (1-ma emisiune)	97.75	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	123.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (2-a emisiune)	—	Rentă de hârtie austriacă	81.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (3-a emisiune)	114.—	Rentă de arg. austr.	82.30
Bonuri rurale ungare	104.25	Rentă de aur austr.	112.10
Bonuri cu cl. de sortare	104.10	Losurile din 1860	135.20
Bonuri rurale Banat-Timoc	104.50	Acțiunile băncii austro-ungare	886.—
Bonuri cu cl. de sortare	104.50	Act. băncii de credit ungh.	284.75
Bonuri rurale transilvane	104.50	Act. băncii de credit austr.	283.30
		Argintul — Galbini	—
		Impărătesc	5.93
		Napoleon-d'ori	9.93
		Mărci 100 imp. gerra.	61.52
		Londra 10 Livres sterline	125.75

Bursa de București.

Cota oficială dela 25 Septembrie st. v. 1887.

	Cump.	vând.
Rentă română (5%)	93 1/2	9 1/2
Rentă rom. amort. (5%)	96—	97—
convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
" " " (5%)	91 3/4	92 1/4
" " " (7%)	103—	104—
" " " (6%)	96—	97—
" " " (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca Națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14 1/4	15—
Bancnote austriace contra aur.	2.03	2.04

Cursul pieței Brașov

din 8 Octombrie st. n. 1887.

Bancnote românești	Cump.	8.53	Vând.	8.56
Argint românesc		8.45		8.50
Napoleon-d'ori		9.90		9.96
Lire turcești		11.20		11.27
Imperiali		10.28		10.30
Galbeni		5.86		5.90
Scrisurile fonc. Albina 6%		101.—		102.—
" " " 5%		98.—		99.—
Ruble Rusești		109.—		110. 1/2
Discontul		7—10%		pe an.

Umezeala, frigul!
nu vatemă!

Impermeabile, căldurose, durabile și admirabil de eficiente sunt

JACHETELE
(„Bürger“-Jacken)

de lână împletite, de postav și de Loden, care se potrivesc foarte frumos, pentru toamnă și iarnă, pentru Domni, Doamne, băieți și fete, toate cu prețuri egale de fl. 1.80 în l. calitate împletite. Aceste Jachete sunt pentru toți oamenii cel mai necesar vestiment, și se află gata în culorile cenușiu, cafeniu, sur, [melir] drap, bordou, albastru și negru. Cine poartă o asemenea Jachetă este ferit de frig, pentru că se strânge bine pe orice corp și talie, conservă o căldură potrivită și sunt de o valoare neprețuibilă. Afară de cele menționate cu fl. 1.80 se mai află încă două soiuri mai fine:

Din lână-Zephir împletite desu și căldurose	fl. 3.25.
Din Postav și Loden în calitate călduroasă pentru iarnă	fl. 5.10.

Ca măsură este suficientă a arăta grosimea pieptului. — Se trimit contra rambursă numai de

I. FEKETE, Kleider-Versendung.
Wien, Hundstürmerstrasse Nr. 18/59. 2—12

Pentru fumători de țigări.
Fabrica Braunstein freres.

in Paris 65
Boulevard
Exelmans
produce

Hărtiile
de
țigară
cu mărcile aici
tipărite

ORICE CONTRAFACERE A ACESTEI HĂRTII SE VA URMARI CONFORM LEGII

LES DERNIERES CARTOUCHES

„Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțul“

care au fost declarate, de cele dintâi autorități științifice din Austria și Ungaria pe baza analizelor făcute, absolut libere de orice materie vătămătoare sănătății și ca hârtia de țigară cea mai ușoară și cea mai bună, ce a existat vreodată. Deoarece și la noi domnesce convingerea că pentru țigări bune, în prima linie calitatea hârtiei de țigară este datorită de măsură, hârtia de țigară „Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțul“ a devenit din ce în ce mai plăcută, și se poate găsi la toate firmele mai mari. Veritabilă este numai aceea hârtia, a cărei etichetă se asemănă cu eliseul și care are firma „Braunstein Freres.“ Fabrica deschisă un deposit pentru servirea promptă a mușterilor, sub firma comercială protocolată în Austro-Ungaria: Braunstein freres, Wien, 2. Bez., Negerlegasse 8. 12—12

Cisme strălucitoare ca oglinda fără a le peria.

RICH. GÆRTNER,
fabricăză așa numitul

MOMENT-GLANZWICHSE

fluid francezesc, impermeabil, al cărui lustru nici la udătură nu pier. „Unic“ oficial examinat și aflat ca preparat nestricăcios al pielii. Prețul unei sticle 50 cr. Trimitere: 2 sticle fl. 1.30, 6 sticle fl. 3, 12 sticle 4.80 fl. francate.

A se observa marea înregistrată.

In armata c. r. introdusă.

Fabrica: Rich. Gärtner, Wien, Giselastr. 4, Part.

2—16 Depozit în Brașov: la „Emil Porr.“

Schimbare de local.

„Imi permit a aduce la cunoștința M. Onor. publică, cum că mi-am strămutat localul librăriei mele în casa lui Bömches, Tergul Grăului, colțul Uliței Caldărarilor.“

Cu deosebită stimă

H. ZEIDNER.

1—2

Unu comis

de mărfuri mixte bine dedată se caută la *Dimitrie Romanu în Seliște.* Se preferă unu Român în totu casul însu e limba română și germană recerută.

2—3

Publicațiune.

Subsemnații proprietari de omnibus în urma invoicei stabilite între dânsii aduc cu onoare la cunoștința m. o. publică, că cu începere dela 3 Octombrie a. c. am efectuat transportul de persoane între Brașov și Satulung în modul următor:

Plecarea din Satulung
în ziua-care și dela biserica românească de sus

Dimineața:	După prânz:
primul omnibus la 6 ore	primul omnibus la 1 ora
al doilea „ „ 7 „	al doilea „ „ 2 „
„ treilea „ „ 8 „	

Plecarea din Brașov
în ziua-care și din strada neagră dela hotelurile „Osman pașa“ și la „doi porumbi“

Dimineața:	După prânz:
primul omnibus la 8 ore	primul omnibus la 2 ore
al doilea „ „ 11 „	al doilea „ „ 4 „
	al treilea „ „ 6 „

Taxe de persoană: Satulung—Brașov, loc intern 30 cr., loc extern 20 cr. Satulung—Dârste seu Brașov—Dârste: loc intern 20 cr., loc extern 15 cr.

Recomandăm această întreprindere a noastră modificată după trebuințele m. o. pasageri.

Cu înaltă stimă

Ioan Vereș Bartsa, **Petru Șanec,**
Stefan Daniil Giro, **Samu Czimbor.**

2—4